

Prvomajsko tekmovanje in udarnišvo

Zavedajoč se, da je borba, ki se je vodila z orožjem v roki štiri dolga leta, prešla po zlo- mu nemškega fašizma in njegovih domačih hlapcev na drugo polje in dobila drugačne ob- like, so narodi nove Jugoslavije pristopili k re- ševanju težkih nalog na gospodarskem polju obnove porušene domovine.

Tudi tukaj se je delovno ljudstvo izkazalo z brezprimernimi junaštvi in doseglo nepred- videne uspehe. Sledeč zgledom bratov iz Jugo- slavije, je tudi primorski človek krepko stisnil v roke kramp in motiko ter se lotil dela z isto požrtvovalnostjo in vneto kot jo je pokazal v preteklih letih borbe.

Veliko vlogo pri gospodarski ureditvi de- žele, tako v Jugoslaviji kot pri nas, je prevzela na svoja ramena mladina. Sledeč novoletnemu pozivu maršala Tita, se mladinci in mladinke udeležujejo v vseh panogah obnove in sodelu- jejo z ostalimi organi oblasti. Vse delo mlad-inskih odborov, tako na vasi kot v tovarni in po mestih je usmerjeno v pravcu gospodarske bor- be in temu vprašanju posvečajo danes mladins-ke množice veliko pažnjo.

Važen mejnik pri teh vseljidskih naporih obnove predstavlja brez dooma prvomajsko tek- movanje. To tekmovanje ima namen usmeriti delovno silo množic, tudi mladinskih, po goto- vem načrtu, sistematično in organizirano. Ne več razcepljeno in vsak po svoje, se prav s po- stavitvijo in izvedbo načrta za daljšo dobo mlad- inske organizacije upajajo k smotnemu delu, ki bo rodilo res velike uspehe.

Ze ob koncu meseca februarja so mladinski odbori začeli sklicevati množične sestanke mladi- ne, na katerih so se pogovarjali in sklepali o svojih načrtih za tekmovanje. Vse sklepe so na takih sestankih vnašali v tako zvane »ob- veze«, ki so jih nastavljali na maršala Tita. Zgled je pritegnil ostale, tako da je danes skoraj ni vasi na Primorskem, kjer bi mladina ne napravila vsaj ene take obveze. Bile so različne: nekatere so bolj zajele današnje probleme, ne- katere manj; ene so bile konkretne, druge so nakazovale načrte le bolj splošno. Pri vseh se je pa opazila velika volja do dela, do prema- govanja težav in zaprek, ki se nam stajajo na pot na gospodarskem polju. Poleg tega ima prvomajsko tekmovanje za primorsko ljudstvo še drug velik politični pomen, ki se lepo izraža o gestu: »Z delom na polju in po tovarnah bo- mo dokazali vsemu svetu naše zahteve po pri- ključitvi k Federativni ljudske republiki Jugo- slaviji!«

Ze se kažejo uspehi tekmovanja. Mladinske organizacije pošiljajo poročila, kjer označujejo, koliko je mladina od zadanega načrta napra- vila. Popravljanje cest, čiščenje ruševin, pogoz- dovanje, spomladansko delo na polju, preko- urno delo po tovarnah in ustanovah, vse to, označeno v konkretnih podatkih storitev in de- lovnih ur, izraža dejstvo, da se mladina ni ome- jila samo na postavitve nekega načrta, ampak da je k temu načrtu tudi dejansko pristopila in ga začela uresničevati.

V teh mladinskih poročilih je večkrat ome- njeno, da je nekdo »udarniško« delal in bil pro- glašen za »udarnik«. Pri tem se pa dogajajo nekatere napake, katere bomo tukaj navedli in katere je treba v bodoče odpraviti.

Predosem nam mora biti jasen pojem »udar- nika«. To ime se uporablja na splošno preveč po-

Delamo za novo Titovo Jugoslavijo

Primorska mladina hoče s svojimi uspehi v prvomajskem tekmovanju dokazati to, kar je do- kazala že v letih borbe, ko je napovedala sovraž- niku odkrito borbo z orožjem, da hoče žrtvovati tudi svoje zadnje sile samo za eno veliko stvar — za priključitev k FLRJ.

V okviru tega tekmovanja se pripravlja na ta veliki dogodek mladina iz okraja Herpelje- Kozina. Iz vasi Prešnica je v nedeljo 50 mladinc- ev opravilo 150 ur pri čiščenju ruševin. Tudi pionirji pridno pomagajo in so napravili 156 de- lovnih ur, pri čemer so sadili borove sadike. Na Župančičevi proslavi pa so sodelovali skupno z mladino s tremi točkami.

Mladina iz Brezec-Gradišča je isti dan po- sadila 3000 sadik borovca. Ob isti priliki so skup- no z vojsko očistili borov gozd. Tekom tega tedna so pri sajenju krompirja pomagali kmetom in opravili pri tem 124 delovnih ur. Pri tem delu so pomagali tudi pionirji, ki so se ob končanem delu vrnili v vas ter pričeli nabirati prostovoljne prispevke za »Mladino« ter dobili 126 lir. — V Podgorju so mladinci skupno s pionirji tekom tega tedna napravili 240 delovnih ur pri poprav- ljanju ceste. Pri pranju in šivanju perila za voj- sko je bilo opravljenih 523 delovnih ur. — V Rodniku je bilo opravljenih 267 delovnih ur pri čiščenju borovih nasadov in 108 pri čiščenju ru- ševin požgane hiše. Tov. Bernetič Anton je sam spjeljal v enem dnevu 26 voz kamenja. — V So- cerbu je šest mladincev izvršilo 36 delovnih ur

gosto, ker se marsikomu zdi, da je za udarnika dovolj, da se neke malo bolj izkaže, da neko delo prej dokonča kot drugi, da je bolj uren v opravljanju dane naloge. Vse to je dobro in koristno, toda s tem nekdo še ni udarnik. Prav je, da se v poročilih omenjajo taki, ki se za- radi svoje pridnosti in vztrajnosti razlikujejo od ostale mase, saj bomo tudi take popularizi- rali potem objav na stenčasih ali z njihovo sli- ko v naših časopisih; toda pri tem moramo pa- ziti, da ne bo poslalo naše »udarnišvo« preveč zvođenelo, da ne bo postalo samo sebi namen. Udarnišvo je tisti sistem dela, s katerim se de- lovni proizvajalni proces izboljša v neki dolo- čeni meri; kjer se najde novi način dela, novi način uporabljanja proizvodjalnega orodja, ali izume novo orodje. Pravilno je bil na primer proglašen za udarnika tisti delavec v neki kro- jaški delavnici v Jugoslaviji, ki je iznašel novi način rezanja vojaških plaščev. S tem je znatno povišal normo, obenem pa prištedil na mate- rialu.

Druga napaka je v tem, da je večkrat v poročilih navedeno ime nekega mladince, ki se je posebno izkazal pri nekem delu, ni pa po- vedano, kakšno delo je ta opravil oziroma ko- liko, v kakšnem času in njegovo primerjavo s povprečnim delavcem. Važno je pri tem pred- vsem to, da se ve, kakšen efekt je imelo delo tega nadpovprečnika, za koliko je povišal nor- mo, da se ti rezultati primerjajo z drugimi in s tem šele dobi prava slika opravljenega dela.

Z odpravo teh in drugih napak bomo dali našemu tekmovanju pravo vrednost. Na eni strani je treba popularizirati primere poedincev, ki se najbolje izkažejo ter posredovati njihov rezul- tate ostali mladini in jo na podlagi tega ozpobu- jati k posnemanju, na drugi pa nagraditi z naslovom »udarnik« izrazite primere tistih mlad-incev, ki so to res zaslužili.

ter v tem času posadilo 1100 trt. Pri nabiralni akciji za invalide so nabrali 125 lir. Tudi pionirji niso zaostajali v prostovoljnem delu. Mladina iz Herpelja-Kozine in Tubelj se je pred tednom dni združila ter se ob tej priliki obvezala, da bodo skupno aktivno sodelovali pri izvedbi prvomaj- skega tekmovanja. V 240 delovnih urah so naložili 5000 kg drv, ki so bila poslana od po- družnice Prerada v Vojvodino. — V Divači so popravljali cesto ter prali perilo naši vojski. — V Črnem kalu je popravila 500 metrov ceste; tudi v Brestovici je delovna četa napravila 700 delovnih ur na cesti, 60 pa pri pranju in šivanju perila vojski. Eden izmed mladincev iz te vasi je spjeljal na polje 12 voz gnoja in zoral tri njive. — V Vremskem Birtofu ter Gor. Vremenu je bilo skupno z vojsko nasajenih 3200 smrekovih sadik. — V Vatooljah in Barki so mladinci skup- no z ostalimi vaščani popravili 13 km poljske poti ter zbrali 4260 lir za vence na grobovih padlih partizanov.

V vasi Nasirec sta najpridnejša pionirja Evgen Albreht in Božan Daric, ki se povsod odlikujeta v delu, dočim so v Črnotičah že napravili 233 delovnih ur od skupnega prvomajskega načrta. Delali so na poljih po vojni prizadetih družin in sta se najbolj izkazali Furlan Angela in Lazar Nives. Tudi po ostalih vaseh pionirji prav nič ne zaostajajo za navedenimi zgledi. Po do sedaj pre- jetih poročilih so pionirji iz okraja Herpelje- Kozina skupno napravili za prvomajsko tekmova- nje 1539 delovnih ur.

Mladina iz istega kraja nam piše: »Ko smo izvedli del našega načrta in tako zadostili delno obvezam, danim maršalu Titu, vam o teh naših uspehih poročamo. Čim dalje tekmujemo, tem bolj se vzbuja v nas oni pravi tekmovalni duh, ko se prav vsak izmed nas zaveda, da je njegova dolž- nost, da napne vse sile za doseglo čim večjih uspehov. Posebno se je dvignila naša delavnost in požrtvovalnost v teh dneh, ko je bila tukaj na Primorskem medzavezniška razmejivna ko- misija, ker smo z delom hoteli dokazati, da za- hteevamo priključitev k FLRJ; saj obdelujemo in obnavljamo svojo domovino, sledeč pozivu mar- šala Tita in zgledu jugoslovanske mladine.«

Za Komunistično partijo

Delavska mladina iz tovarne »Falersac« v Ilirski Bistrici je napravila 136 delovnih ur pre- ko normalnega časa, zaslužek pa podarila Ko- munistični partiji.

Bistriška srednješolska mladina je v okviru prvomajskega tekmovanja priredila sedem pro- slav in izvedla razstavo. Na glavnem gimnazijs- kem stenčasu je že objavila 500 dopisov, pesmi, risb ter karikatur. Od skupnega načrta tekmo- vanja so dijaki že izvršili 3230 delovnih ur ter sklicali že štiri srednješolske konference.

Na splošno je mladina vsega okraja v veliki meri pomagala našim stavkujočim antifašistom v Trstu ter našim invalidom. V večernih tečajih se mladina pridno uči, da si čimprej pridobi ono osnovno znanje, ki si ga za časa fašističnega za- tiranja ni mogla privoščiti. V svojih organizacijah zahtevajo mladinci tudi strogo disciplino, ker se zavedajo, da je disciplina v naših množičnih or- ganizacijah predpogoj za doseglo resnih uspehov. Z udarniškim delom popravljajo in obnavljajo svoje porušene domove. V prosvetnem oziru pa si prizadevajo, da pokažejo na odru trpljenje za

časa okupatorjevega terorja ter da s kulturnimi prireditvami in proslavami dajo možnost izobraževanja najširšim množicam.

Zgled Vipavske mladine

Tudi v tem okraju je mladina pravilno domela pomen prvomajskega tekmovanja. Objavljamo nekaj številnih njihovih del, ki se nanajajo na celoten okraj. Težnja dela je pravilno usmerjena na gospodarsko polje: Pri obdelavi polja so napravili čez 10.000 delovnih ur. Očistili so ruševin 152 hiš ter popravili na raznih mestih 20 km dolgo cesto. Pri čiščenju travnikov je bilo opravljenih okrog 5000 delovnih ur, isto pri pranju in šivanju za vojsko. V isti dobi je bilo v vsem okraju 27 kulturnih prireditev; stenčasi so organizirani v 56 vaseh. Za študijske sestanke ima največje zanimanje mladina iz Vrtovina. V zadnjem tednu se je izmed vseh najbolj izkazala mladina iz Potoč, ki je štirim družinam obdelala vso zemljo; pri tem delu je bil najpridnejši tvo. Rado Bizjak. V invalidskem tednu so mladinci nabrali za naše invalide 8000 lir in napisali 55 pisem. Končno je bilo nabranih 4800 raznih drevesnih sadih in precej smrekovega semena.

Izmed pionirskih organizacij se v okraju posebno odlikujejo pionirji iz Ajdovščine, Ustja in Vrtovine. Tako so na pr. ob priliki invalidskega tedna pionirji iz Ajdovščine in Ustja nabrali 126

jaje, 13 paketov cigaret, 4 kg koruzne moke, 11 kg bele moke, 10 dkg slanine, 4 pakete z razno vsebino, 240 lir ter napisali invalidom 44 pisem. Tudi pionirji iz Vrtovina so poslali invalidom v Postojno 19 pisem in 310 lir prostovoljnih prispevkov.

V zadnjem tednu hitijo pionirji zbirati kosti, eunje, steklo, železo, da bodo tudi oni pripomogli čim več k obnovi porušene domovine. Mladina jim pomaga pri prevozu tega materiala iz vasi v zbirne centre. Pionirji iz Planine in Ustij so bili prvi, ki so pripeljali zbrani material v Ajdovščino. V Vrtovinu, Selah, Kamnjah in Gočah nad Vipavo pripravljajo tak material. Pionirji iz Goč pridno čistijo borovce preleca ter si z vsemi svojimi mladimi silami prizadevajo, da do konca izpolnijo obveze, ki so si jih zadal za prvomajsko tekmovanje.

Iz postojnskega in tolminskega okraja nimamo celotnih poročil, temveč samo iz nekaterih vasi.

Pomankljivosti v pošiljanju poročil se pojavljajo še v nekaterih drugih okrajih. Tako nam na primer ni postal še nikakih poročil okraj Grgar in Idrija, čeprav smo prepričani, da tudi mladina iz teh okrajev izvršuje naloge, ki si jih je zadal v načrtu prvomajskega tekmovanja. Želimo samo še, da nam o svojih uspehih tudi poročata, da bomo mogli v »Mladinskem Vestniku«, ki je izrecno informativni list mladinske organizacije našega okrožja, te uspehe tudi objavljati.

Tov. Dodič Jože

Za proslavo velikih obletnic

Bližajo se dnevi, ko bomo proslavili tri velike praznike, dneve, ki so in ostanejo nesmrtno zapisani v zgodovini slovenskega in jugoslovanskih narodov.

Prvi teh je 27. april, ustanovitev Osvobodilne fronte. Ko je pred petimi leti bila na ta dan Ljubljana preplavljena z okupatorjo vojsko, ko so po ljubljanskih ulicah vihrale nemške in talijanske zastave — se je v Ljubljani sami vršil ustanovni setanek Osvobodilne fronte. Zastopniki vseh tistih naprednih skupin, ki so se zavedale, da nam nemški in italijanski fašizem ne prinaša ničesar dobrega, ampak da prinaša suženjstvo in pogin, so se sestali. Postavili so glavne smernice Osvobodilne fronte, katerih bistvo je bilo: neizprosna borba proti okupatorju. Po teh smernicah je slovenski narod čvrsto stopal skozi štiri leta težke in krvave borbe. Okupator je moral čutiti, da ni na svoji, ampak na naši, na slovenski zemlji — pa je to tudi dobro občutil. Dan za dnem so padali njegovi vojaki. Nikjer ni bil varen fašistični vojak. Nismo se strašili žrtev, niti nismo klonili, ko so padali naši talci, ampak smo nasprotno še ponosneje dvignili glave, ker smo se zavedali, da moramo zmagati.

Nismo se varali. Naši talci in naši boreci niso padali zaman. Prišli so dnevi zmagoslavja, ko so se osvajalski fašistični vojaki v povešenimi glavami predajali naši slavni vojski.

Takoj v prvih dneh naše svobode, to je 5. maja 1945 je bila v Ajdovščini na Primorskem izvoljena prva slovenska vlada. Cela Primorska je hotela biti priča tega velikega dogodka, zato so vrele množice iz vseh krajev, iz najmanjše primorske vasi so prihitali v Ajdovščino, da čim bolj svečano proslavijo ta dan ter da ponovno izrazijo zaupanje ljudem, ki so bili z množicami v dneh najhujšega trpljenja in krvave borbe.

Kmalu nato, 7. maja je kapitulirala Nemčija. S tem dnem je bil dokončno uničen najhujši sovražnik vsega svobodoljubnega človeštva na sploh, slovanskih narodov pa še posebej — nemški fašizem.

S tem je bila vojna proti sovražniku končana, a pričela se je nova, ravno tako težka borba, borba na gospodarskem polju, ki jo vodimo še danes. Zato naj nam bo 1. maj, praznik delavnega ljudstva, tudi obračun našega dosedanega dela, na podlagi katerega bomo napravili načrte za bodoče dni.

Tovariši in tovarišice! Vsi ti zgodovinski dnevi, katerih obletnice bomo letos proslavili, naj bodo čim bolj svečani. Številni kresovi na predvečer teh praznikov naj ponovno pričajo, da se naša borba prav na Primorskem še vedno nadaljuje in da ne bomo odnehali, dokler ne bo zadosteno našim pravičnim zahtevam. Kresovi po naših gorah naj pričajo bratom onstran meje v Sloevniji, da mislimo in čutimo kakor oni, da

kakor v letih borbe tudi danes trdno stojimo ob njihovi strani. Bratom v coni A pa naj pričajo, da borba, ki jo oni še danes vodijo proti fašističnim bandam, ki so se z vseh vetrov nateple na ta košček naše, slovenske zemlje, ni samo njihova borba, ampak da je to borba nas vseh, ki stremimo za tem, da dokončno osvobodimo tudi najmanjši del naše zemlje in jo priključimo k materi Jugoslaviji. Tudi mi, kakor oni, hočemo postati Jugoslovani.

27. april in ostale praznike pa ne bomo proslavili samo s kresovi, ampak bomo tudi pokazali sadove našega dela. Za 27. april bomo povsod, v vsaki vasi priredili proslavo, ki naj bo poleg obračuna naših uspehov na kulturnem polju tudi izraz naše želje in zahteve, za katero vodimo borbo že četr stoletja, naj bo izraz naše zahteve po končni rešitvi primorskega vprašanja. Pri teh proslavah sodelujmo vsi!

Če bomo 27. april tako proslavili, bomo potem lahko šli pripravljeno 1. maja v Trst, kjer bomo skupno z brati iz cone A ponovno manifestirali našo voljo in obenem pokazali naše uspehe, ki smo jih dosegli na kulturno-prosvetnem polju. Fizkultura društva, pevski zbori itd., itd. naj pričajo o našem delu. 1. maja moramo, tovariši in tovarišice, v Trst prav vsi. Preplaviti ga moramo in dokazati, da je to srce naše Primorske in da spada, kakor mi vsi le v Jugoslavijo.

Tovariši in tovarišice! Kakor že rečeno, morajo biti proslave čim bolj slovesne. Veliko in važno vlogo igra pri tem mladina. Mladina, ki ima danes v svobodnem delu Primorske dane vse možnosti, da se razvija vsestransko, naj dokaže, da se poleg dobrin, ki jih prejema, zaveda tudi svojih svetih dolžnosti.

★

Tekmovanje kmečke mladine

V nedeljo, dne 7. aprila je mladina okraja Hrpelje-Kozina na pobudo okrajnega kmetijskega odseka šla na delo v »Odulno«, kjer se nahaja veliko posestvo narodne imovine. Na delo je prišlo 118 mladincev in 10 pionirjev iz sledečih vasi: iz Obrova 21, Javorja 19, Golaca 15, Gradišča 9, Poljan 25, Materije-Bač 14, Slivje 11 ter 10 pionirjev iz Poljan.

Že ob 8 zjutraj je mladina iz vseh teh vasi prihajala z zastavami na delo ter prepevala partizanske in narodne pesmi. Kljub dolgi poti, ki so jo nekateri mladinci iz oddaljenih vasi napravili, na primer iz Golaca, ki je oddaljen tri ure hoda, so bili vsi veseli ter so prav marljivo delali. Delali so od 8 zjutraj do 2 popoldne. Skupno so napravili 708 delovnih ur in posadili 4500 kg krompirja ter obdelali 2 ha zemlje. Poleg tega so dokončno pripravili 5 ha njiv, kjer bo pozneje posejan oves.

Tekmovale so med seboj vasi kakor tudi posejanci. Pri tem delu se je izkazala kot najboljše vas Obrovo. Povsod so bili prvi in tudi prvi končali odkazano jim delo. Posebno dobro in hitro je delal tov. Jože Dodič iz Obrova, ki se je pred kratkim vrnil iz JA. Šel je v partizane takoj ob razpadu Italije; pozneje je bil ujet od Nemcev, od koder je zbežal ter se vrnil v vrste borcev za svobodo. Kakor se je pokazal zaveden Slovenec v času borbe, tudi danes ni zaostal. Neumorno je delal in s svojim vzgledom vzpodbujal tudi stale. Od posejancev je prvi dokončal delo.

Pri tem se ni odlikovala samo vas Obrovo; tudi vse ostale vasi niso zaostajale za njo. Ravno tako sta se odlikovala dva pionirja: Ant. Bubnič, star 14 let, doma iz Poljan, in najmlajša pionirka Bubnič Marija, stara 10 let.

Prav dobro so delali nadalje Babuder Marija iz Materije, Požar Cilka iz Gradišča, Valencić Marija iz Javorja in Skof Tone iz Obrova, ki je delal skoraj vzporedno z Jožetom Dodičem.

Za tem niso nič zaostajale mladinke, ki so obrezovale krompir. Pet mladink je v dveh urah obrezalo 1000 kg krompirja. Ko so delo dovršili, je vojska uprizorila kulturno prireditev, tako da se je mladina kljub vsemu težkemu delu zabavala in se zvečer vesela vrnila domov.

Isti dan je tekmovala tudi vas Vrhpolje. Štirinajst mladincev je v 70 urah zoroalo njivo, obrezalo in posadilo 300 kg krompirja. Vsa mladina iz vasi je šla na delo že ob 7 zjutraj in tako obdelala njivo, ki je vaška last in iz katere bodo dali pridelek za revne družine. Zlatka Kacin

Pionirji mariborskega okrožja skrbijo za svoje brate v Julijski Krajini

Prve dni tega meseca smo dobili obvestilo pionirjev mariborskega okrožja, da bodo v okviru prvomajskega tekmovanja, oskrbeli vse pionirje v našem okrožju z najnujnejšimi šolskimi potrebščinami.

To nam je zopet ponoven dokaz, da danes, ko se mi odločno borimo za priznanje svojih pravic, ko se borimo za priključitev Julijske Krajine in Trsta k Jugoslaviji, nismo sami v tej borbi, ampak, da nam pomagajo vsi narodi Jugoslavije. Kakor smo se v času borbe borili proti nemškemu in italijansko-fašističnemu okupatorju skupno ramo ob ramo, tako smo enotni tudi danes, ko zahtevamo priznanje svojih pravic in istotako smo enotni tudi pri obnovi in izgradnji naše porušene domovine.

Zahvalo tem mariborskim pionirjem za njihovo pomoč bomo najboljše izrazili s tem, da bomo še bolj odločno in še z večjo silo borili za to, da se nam v čim krajšem času priznajo naše pravice in da od teh svojih pravičnih zahtev ne bomo edstopili niti korak.

Okrožni odbor ZMJK za Vzhodno Primorsko.

Delovne konference naših okrajnih mladinskih organizacij

Dne 8. aprila se je v Postojni vršilo drugo zasedanje okrajnega plenuma ZMJK. Mladina je na tem zasedanju razpravljala o današnjih nalogah v zvezi s položajem Julijske Krajine in Trsta. Prikazoval se je veliki pomen utrjevanja bratstva in edinstva med narodi, utrjevanja množičnih organizacij, ljudske oblasti ter pomen materialne pomoči Trstu.

Priprave za sprejem mednarodne komisije so bile v postojnskem okraju uspešno izvedene, ravno tako so se izvedle priprave za mladinski kongres. Predkongresno tekmovanje je zajelo sleherno vas. Izveden je bil sklep o povezavi srednješolske mladine z mestno mladino.

Na zasedanju se je izkazala potreba reorganizacije krajevnih tajništva na vaseh, da bi se odpravile dosedanje napake ter da bi se zaktivizirala vsa mladina. Ker dosedaj ni bilo prave povezave z ostalimi političnimi organizacijami in prosvetnimi društvi, je plenum sklenil, da se mora ta napaka takoj odpraviti. Sprejet je bil med drugim tudi sklep, da se vsi povratniki iz ujetništva in demobilizirani borci vključijo v mladinsko organizacijo, kar se je dosedaj izvajalo z veliko površnostjo; nadalje, da se organizira telesna vzgoja v najširšem obsegu ter, da se kontrolira izvrševanje obvez prvomajskega tekmovanja. Člani plenuma so si zadali kot nalogo tudi to, da bodo čim bolj dvignili kulturno vrednost prireditvev tako, da bodo te prireditve dejansko vzgojne; da se uredi kolportaza in organizira dopisništvo s tem, da se postavi v vsaki vasi mladina, ki bo zato odgovarjal. Sprejet je bil tudi sklep o rednem pobiranju članarine in o izvedbi mladinske statistike.

Člani plenuma so si zadali v načrt tudi čim boljše izvedbo proslave 27. aprila in 1. maja. Okrajni odbor ZMJK bo na prihodnji konferenci nagradil najboljši krajevni odbor z lepo knjižnico. Poleg tega bo osem izmed najboljših mladincev nagrajenih z leposlovnimi knjigami. Pri zadnji točki dnevnega reda tega zasedanja so si člani plenuma razdelili teren, da bodo na ta način najbolj uspešno prenesli sklepi med vso ostalo mladino.

Dne 14. aprila se je vršilo v okraju Herpelje — Kozina prvo zasedanje plenuma ZMJK. Na podlagi političnega in organizacijskega referata, si je mladina zadala naslednje naloge: Ker je ta okraj v neposredni bližini Trsta, se bo mladina množično udeleževala manifestacij v Trstu in tako podprla borbo protifašistične mladine v coni A. Izvedeni morajo biti vsi sklepi, ki si jih je mladina zadala v obvezah maršalu Titu za prvomajsko tekmovanje. Na predvečer 27. aprila, obletnice ustanovitve OF, bo mladina zažgala v vsem okraju 150 kresov. Poudarjena je bila nadalje potreba po množični udeležbi mladine na predavanjih »Ljudske univerze«, ter pospešen nabiranja naročnikov na »Mladino« in »Primorsko borbo«, za katere se bodo pobirali tudi prostovoljni prispevki. V vsaki vasi bo postavljen mladinec, ki bo vršil kolportazo. Da se omogoči pravilno in množično kulturno-prosvetno delovanje, se bo mladina v čim večjem številu vpisala v prosvetna društva ter tako ustvarila potrebno povezavo med temi in mladinsko organizacijo.

Poživimo pestre oblike našega dela

Če se danes, ko stojimo tik pred zaključkom prvomajskega tekmovanja, ozremo nazaj in pregledamo uspehe našega dosedanjega dela, moramo ugotoviti, da je mladina razumela poziv maršala Tita ob novem letu 1946 in da se mu je v polni meri odzvala. V marsikaterih krajih je mladina že nad 50 odstotkov prekoračila svoj tekmovalni načrt, kar dokazuje veliko zrelost naše mladine, ki se zaveda, da s tem, ko pomagamo organom naše narodne oblasti pri premaganju gospodarskih težav, najbolj jasno izpričamo pred vsem svetom našo pripadnost k Jugoslaviji. Res, lepi so že uspehi tekmovanja, vendar pa se mi ne smemo zadovoljiti samo s tem, kar smo dosedaj napravili. Prav v zadnjih dneh pred 1. majem moramo napeti vse sile, da dosežemo še večje uspehe, predvsem pa zato, da odpravimo vse napake, ki smo jih storili v našem delu.

Ena izmed točk v načrtu našega prvomajskega tekmovanja, je tudi utrditev naše organizacije in s tem v zvezi utrditev enotnosti mladine. Četudi je čvrstost naše organizacije in popolna enotnost mladine predpogoj vsega našega uspešnega dela, moramo ugotoviti, da se je na tem polju dosedaj še najmanj napravilo. Danes, ko stojimo ob zaključku našega tekmovanja, je ponekod naša organizacija še ravno tako šibka kot je bila v pričetku. Zavedati pa se moramo, da tako stanje organizacije ne ostane brez posledic. Če sedaj reakcionarni elementi temeljito izkoristijo to našo slabost, in sicer s tem, da odtegujejo mladino od naše organizacije ter skušajo na tak način razbijati enotnost mladine. Več je primerov, da se mladina izogiba sestankov naše organizacije in kar je glavno, da ne pomaga pri delu in izgradnji naše domovine. Taka mladina stoji danes, ko bijemo odločilni boj za priključitev Julijske Krajine in Trsta k Jugoslaviji, pasivno ob strani ali poskuša še celo ovirati delo zavedne mladine.

Na vseh naših sestankih se razpravlja o vprašanju pritegnitve vse one mladine v organizacijo, ki še danes stoji pasivno ob strani, kljub temu pa dosedaj še nismo dosegli vidnih uspehov. Ta pasivnost nekaterih mladincev ali mladink pa še običajno tolmači popolnoma nepravilno. Največkrat se ta neaktivna mladina ožigosa kot reakcionarna in se jo enostavno izolira od ostale mladine, nikjer pa se ne pogleda in premisli stvarni vzrok nedelavnosti. Tipičen primer takega gledanja smo imeli na sestanku, ki se je vršil v Lepvi v okraju Grgar. Na sestanku so prišli najboljši mladinci in mladinke iz okoliških vasi in v

diskusiji, ki je sledila organizacijskemu referatu, je ena zmed mladink postavila tudi to vprašanje. Dejala je, da je v njihovi vasi več mladink, ki so bile v času borbe zelo aktivne, danes pa ne prihajajo niti na sestanke in se takim povabilom izogibajo največkrat z izgovori, da nimajo časa. Slične primere je navedla tudi mladina drugih vasi. Na koncu te diskusije je bilo mladini stavljeno vprašanje, kako si oni razlagajo to neaktivnost. Mnenje vseh je bilo, da je ona mladina, ki danes ne sodeluje — reakcionarna. Ko se je na istem sestanku dalje razpravljalo o sestankih mladine, ki se vodijo po vaseh, smo ugotovili, da se na teh običajno govori samo o političnem položaju v svetu in o prostovoljnem delu na polju, cestah ali ruševinah. Malo kje pa se je razprav-

ljalo o problemih vasi, o kulturnem delu, o telesni vzgoji itd. Popolnoma razumljivo je, da taki sestanki mladine ne zanimajo, ampak jo utrjujejo. Na tak način vidi mladina in to predvsem manj zrela v organizaciji samo dolžnosti dočim koristi nobene. Mladina si danes želi poleg dela na obnovi, tudi udeleževanja v kulturnem življenju, telesni vzgoji, želi si izpopolniti svoje znanje, in kjer ji organizacija vsega tega ne nudi v zadostni meri, se tudi ne udeležuje sestankov in ne čuti potrebe po organizaciji. Dokler pa bo delo mladinske organizacije samo enostransko, dokler se bodo na sestankih razpravljali samo zunanji politični problemi, toliko časa nam ne bo uspelo zajeti res vse mladine.

Brez dvoma je mladina, ki danes ne sodeluje nezavedna ali morda tudi pod vplivom reakcije, vendar pa je zaradi tega ne smemo obsoditi, da je reakcionarna in jo na ta način izolirati od ostale zavedne mladine. Glavna naloga mladinske organizacije je v tem, da vzgaja najširše mladinske množice, da jih seznanja z vsemi političnimi, gospodarskimi in kulturnimi problemi in ravno zaradi tega ne smemo odbijati one mladine, ki je pod vplivom reakcije. To mladino moramo pritegniti s tem, da ji damo vso možnost udeleževanja na kulturno-prosvetnem polju, v telesni vzgoji in preko vsega tega jo moramo zainteresirati za današnje politične probleme.

Da pa bomo v zadnjih dneh našega prvomajskega tekmovanja pritegnili čim več mladine, ki še stoji ob strani, moramo poživiti pestre oblike našega dela. Na vsakem mladinskem sestanku se mora reševati vprašanje kako bomo poživili naše kulturno-prosvetno delo, kako bomo dvignili kulturni nivo naših prireditvev, kako si bomo nabavili knjižnico, kakšna predavanja bomo organizirali, kako si bomo nabavili telovadno orodje, poleg tega pa kako bomo pomagali Trstu in tržaškemu ljudstvu v borbi za priključitev k Jugoslaviji, ker to je danes ena izmed glavnih naših nalog. Vse naše kulturno-prosvetno delo in sploh vse delo mladinske organizacije, mora biti najtesneje povezano v borbi Julijske Krajine in Trsta za priključitev k FLRJ.

Parola v našem delu ob zaključku prvomajskega tekmovanja nam mora biti: »Manj suhoparnih sestankov — več konkretnega dela!«

Mladinci in mladinke, ali ste si postavili v prvomajsko tekmovanje obveze, da boste zbirali za tisk. sklad »Primorske borbe«

Mladina iz Herpelja-Kozine pri zbiranju stare pločevine

Dvignimo kulturni nivo naših organizacij

Poleg gospodarskih vprašanj je za našo mladino važno tudi kulturno-prosvetno vprašanje. Ze za časa težke krvave borbe, naša mladina ni zametala prosvetnega dela. Kljub temu, da je fašistični okupator izganjal slovensko besedo iz šol, uradov in ostalega življenja, je naša mladina ohranila lepo slovensko besedo.

Danes, ko smo stopili v mirno dobo — v dobo obnove, je mladina tista, ki z vso ljubeznijo pomaga dvigati kulturni nivo našega ljudstva. Imamo primer dobro uspelega okrajnega mladinskega festivala, ki je bil v Tolminu. Bil je to prvi mladinski festival v okviru prvomajskega tekmovanja, pri katerem je sodelovalo 37 vasi. Ocenjevalna komisija je ugotovila, da je najboljša točka dal mladinski pevski zbor iz Sp. Trebuše, za njim pa ni dosti zaostajal pevski zbor iz Zatočina. Predvsem moramo poudariti uspeh mladine iz Podmele, ki je prvič po dolgotrajnem fašističnem zatiranju nastopila z nekaterimi točkami. Svojo poštrevnost so pokazali tudi mladinci in mladinke iz Tolmina s telovadnim nastopom, katerega so se naučili v desetih dneh. Na tem festivalu smo videli, da je kulturno-prosvetno delo prodrlo v najbolj zakotno gorsko vasico. Tudi dijaki tolminske gimnazije napredujejo na kulturno-prosvetnem polju. Priredili so že več akademij v vaseh preko modre črte in v Sv. Luciji. Dijaki postojnske gimnazije so dne 11. aprila priredili tudi lepo uspe-

lo akademijo, ki je obsegala recitacijske, pevske in telovadne točke ter dramo »Županova Micka«. Tudi ostali okraji se pripravljajo na mladinske festivale.

Navedli smo le nekaj primerov našega kulturnega dela. Vendar, kljub uspehom, opazimo razne pomanjkljivosti na tem polju, predvsem zaradi pomanjkanja strokovnega kadra in tehničnih priprav.

Naša mladina v poedinih primerih ne pojmuje pravilno kulturne prireditve, oziroma ne zna ločiti take prireditve od splošne zabave. Često se dogaja, da je pri prireditvah glavna točka ples, kar je ena izmed glavnih napak našega dela na kulturnem polju. Stalno moramo imeti pred očmi način, ki ga je uporabljal fašistični režim za zastrupljanje naše mladine — in sicer prav plesne prireditve. Ne mislimo s tem prepovedati ples, pač pa ga lahko omejimo. Ob priliki raznih prireditev in proslav ne bomo imeli plesa, pač pa bomo istega organizirali po raznih uspešnih akcijah ter ob priliki zabavnih večerov, ki pa seveda ne smejo postati preveč pogosti.

Kakor obnavljamo danes naše porušene vasi, porušena mesta, ceste in železnice, ravno tako moramo vršiti obnovo tudi na kulturno-prosvetnem polju. Zaradi tega moramo napovedati ostro brbo nezdravim mitingom, obenem pa moramo dvigniti kulturno vrednost vseh naših prireditev.

Naš največji praznik

Eno leto je za nami, odkar so umolknil to-povi, eno leto je za nami, odkar je sovražnik pregnan iz naših lepih krajev.

Koliko je bilo treba žrtev, koliko zatiranja, koliko trpljenja je moral pretrpeti naš narod, preden se je otrešel verig, ki so ga vezale, tlačile in porivale od gospodarja do gospodarja.

28. aprila so edinice XXVI. in VII. divizije slavne IV. armade osvobodile našo dolino. Na juriš, kot plaz, ki ga ni mogoče ustaviti, so pregnale sovražnika in ga dokončno uničile. Te naše bratske edinice so nam dale moč življenja in predpogoje za boljšo bodočnost.

Kako daleč smo že danes!

Kako daleč je za nami se nam zdi lansko leto, samo spomin ga je. A vendar je to naš največji praznik. Od tega dne počenja naša zgodovina, katere smo postali sami kovači.

Bodočnost si bomo ustvarjali, načrtno, požrtvovalno, z udarniškim tempom. Porok naj bo delavski prapor, pod katerim bodo nadaljevala pokolenja svojo pot v borbi proti vsem tistim, ki kratijo boljše življenje osnovnim ljudskim množicam.

Mladina! Bodočnost je naša. Začnimo z izgradnjo naše porušene domovine, strnimo naše vrste pod delavsko zastavo in pokažimo 1. maja plod svojega truda in našo bratsko povezanost.

Ljubljanski mladini

Dragi tovariši in tovarišice!

Zelo ste nas razveselili in presenetili z vašim knjižnim darilom. Ko smo prejeli vaše knjige, smo takoj naročili knjižno polico, katero doslej sploh nismo potrebovali, ker smo imeli le majhno število knjig. Zdaj se kar ponosno oziramo na svoj zaklad, saj so nam celo mali pionirji II. terena Šiška poslali 25 knjig. In posebno prijetno nam je pri sreč, ko odpremo prvo stran knjige ter nas pozdravi vaše posvetilo in bodrilo naj vztrajamo v naši borbi.

Gotovo vas tudi zanima, kaj delamo in zlasti kakšni so naši uspehi v prvomajskem tekmovanju. Del obveznosti smo že izpolnili in potrudili se bomo, da svojo obljubo, ki smo jo dali maršalu Titu, izpolnimo do kraja.

Ustanovili smo delovno brigado, ki šteje 150 članov in je razdeljena na 7 čet. Doslej smo naredili 2729 delavnih ur. Počistili smo šolsko dvorišče, nabrali 10 voz železa, nasadili 6550 borovcev, pomagali obdelati vrt za poslopjem SIAU, okrasili šolsko poslopje in na nekem hribu zložili iz kamenja veliko parolo naše neomajne zahteve »Trst je naš«.

Uredili smo sten-čas delavne brigade. Ustanovili smo pevski zbor in dramsko skupino. Sami smo si izrezali pet kompletnih vrst šahov-

skih figur in naučili igrati 10 tovarišic. Ustanovili smo študijske krožke, da boljši dijaki pomagajo slabšim. Pripravljamo kulturno prireditve, s katero bomo šli po terenu.

Vsako jutro imamo pol ure telovadbe. Dne 7. aprila smo tudi mi imeli tek čez drn in strn in smo sklenili, da bomo trenirali ter kmalu ponovili tekmo z boljšimi uspehi.

Toda to, tovariši in tovarišice, še ni vse naše delo. Tako blizu Trsta smo, da prav živo odjekne pri nas vsak novi zločin, ki ga morajo pretrpeti naši tržaški bratje. In tedaj smo v trenutku na nogah in s sliko našega maršala Tita, z našo zastavo, s sri polnimi ogorčenja a tudi vere v našo skorajšnje zmago, strumno odkorkamo, da manifestiramo našo voljo, da izražamo svoj prezir vsem tistim, ki dopuste, da nas skoraj eno leto po zmagi nad fašizmom, še vedno bijejo s kiji po glavah oni, ki spadajo v ječe in pred ljudska sodišča.

Dragi tovariši in tovarišice, opisali smo vam naše delo, življenje in uspehe. Pišite nam tudi vi; tako prijetno je čutiti, da ste z nami in da nas podpirate v naših pravičnih zahtevah.

Se enkrat se vam od srca zahvaljujemo za knjige. Zlasti smo se razveselili, ker so med poslanimi knjigami tudi dela naših slovenskih pisateljev, ki jih mi, primorska mladina tako malo poznamo.

Za republiko — za Tita!

Mladina gimnazije v Herneljah—Kozini.

Vesele tekme v Herneljah-Kozini

Predzadnje nedeljo je bil za herpeljsko mladino vesel dan. Priredili smo tek čez drn in strn, ki je bil kot prva množična športna prireditve za naš okraj nekaj čisto novega. Zato ni manjkalo gledalcev. Tek se je udeležilo 90 mladincev in mladink srednje šole v Herneljah, 9 članov mladinske organizacije v Herneljah ter 2 pionirjka.

Prvi so tekli srednješolci izpod 15 let, v skupinah po 20 do 25. Postavili so se na cesto v dveh vrstah in sklonjeni ali v počepu napeto pričakovali znak za pričetek. Vojaki so jih slikali, nato je zapiskala piščalka. Mladina se je spustila v tek; nekateri se niko takoj zavedli in so se začudeno ozrli okrog sebe, nato pa se naenkrat pognali z vsemi močmi naprej. V prvem zaletu se je nekdo iz gruče tudi prevrnil, a to ga ni motilo; hitro se je pobral in neustrašeno tek nadalje.

Proga je bila dolga 800 metrov in označena z zastavicami. Prvo tretjino proge so tekli nalahko navzdol, dočim je bil drugi del proge bolj težaven, ker je ta vodila navkreber in so morali tekači, preden so dospeli na zložno vaško pot, premagati hud klanec.

Mnogi so pozabili na dobre nauke in so se takoj v začetku pognali z vso silo naprej. Tisti,

ki so pa upoštevali navodila, so tekli sprva bolj počasi, proti koncu pa pospešili svoj tek. Gledalci so lahko opazovali, kako so prvi pešali in so jih zadnji vedno bolj dohajali ter prehitevali, dokler jih niso na vaški cesti, že blizu cilja pustili za-
daj in ponosno pritekli na cilj. Pred vsemi sta tekla gimnazijec Peter in pionirček Vinko. Kdo bo prvi? Vse je bilo za Petra, tedaj pa Vinko na vzpodbudne klice gledalcev v zadnjem hipu preteče Petra in si tako pribori zmago. Proga je pretekel v času 1,42 min. Pol sekunde za njim je presekal cilj tov. Peter. Takoj nato so sledili še ostali. Vsi rdeči, zasopli in nasmejani so se potem zbrali skupaj in opazovali nadaljnji tek.

V dekliški skupini je bil zabeležen najboljši rezultat v času 1,49 min. Sicer so se deklice med seboj tiho prepirale, češ da se nekatero niso vedle tovariško in so na nedovoljen način prehitevale druge, pa to je bilo seveda le bolj za tolažbo, tako da ni motilo veselega razpoloženja.

Nazadnje je tekla vojska, ki je seveda imela daljšo in težjo progo. Zanimanje med gledalci ni ponehalo ter so vztrajali ves čas od 10. do 12. ure dopoldan, ko je bila tekma zaključena.

Ta fizikalna prireditve je lepo uspela in navdušila tako mladino kakor tudi odrasle. Naša mladina je pokazala, da je krepka in zdrava. V polni svobodi razvija in uri svoje mlade sile za boljšo bodočnost nas vseh.

Albina

12. maj — dan Rdečega križa

Dne 12. maja t. l. bo v našem okrožju »Dan Rdečega križa«. Za ta dan bo organizirano množično vpisovanje v RK in za šolsko mladino v Pomladek RK. Predvsem bomo pa izvedli nabiralne akcije v denarju in blagu za otroške počitniške kolonije, v katere bodo prišli revni in bolehn otroci ter vojne sirote.

Posebno se mora ta dan izkazati mladina: organizirajo naj se kulturne prireditve in množične nabiralne akcije, izdelajo naj se posebne značke, katere naj pionirji in mladina razprodajajo po hišah.

Zbrani denar naj mladina izroči krajevnomu odboru RK, o tem pa pošlje poročilo na okrajni odbor ZMJK.

Poverjeništvo
Pokrajinskega odbora RK v Ajdovščini

Invalidski teden

Dne 7. aprila se je zaključil invalidski teden. Mladina Ilirske Bistrice je v prejšnjih dnevih marljivo nabirala prostovoljne prispevke in tako ponovno dokazala razumevanje do onih tovarišev, ki so toliko žrtvovali za našo boljšo in lepšo bodočnost.

Skupno je bilo nabranih 2000 lir, 72 jajc, 1 zavoj slaščic in 4 pakete UNRRA.

Pred odhodom naših invalidov na kongres v Postojni so mladinke okrasile z zelenjem in zastavami kamijon, s katerim so se odpeljali na kongres.

(Iz »Snežniške mladine« št. 3 — glasilo Mestnega odbora ZMJK Ilirska Bistrica.)

Pogovor z dopisniki

Tov. Albina — Okrajni odbor ZMJK Hernelje-Kozina. Dopis, ki si ga nam poslala, je zelo dobro sestavljen ter ga objavljamo v današnji številki »Vestnik«. Veseli bomo, če nam boš v bodoče še kaj pisala.

Kacin Zlatka — Hernelje-Kozina. Tudi Tvoj dopis je dober, zato ga danes prinašamo v listu. Upamo, da nam boš tudi v bodoče pridno dopisovala. Pošlji nam tudi kakšno reportažo, kakor je to storila tov. Albina o teku čez drn in strn. Take oblike dopisovanja so zelo zaželene, ker ne prinašajo samo suhoparnih števil in podatkov, temveč nudijo pravo sliko nekega dogodka.

B. S. — Spodnja Idrija. V Tvojem dopisu o junaku borbe — junaku delat opisuješ nekega mladina-udarnika. Ne poveš pa, kaj vse je ta udarnik napravil in zakaj si je zaslužil ta naziv. Važno je n. pr. vedeti, v čem se je posebno izkazal, ter navesti konkretne podatke o njegovem delu. Praviš nadalje, da je mladina skupno v 8 urah pripravila 50 kub. m peska. Pri tem si pa izpustila važen podatek, t. j. število vseh delavk, kar je seveda merodajno za ocenjevanje njihovega uspeha. Zeleli bi, da bi nam še kaj pisala, ker iz vašega konca ne dobimo nobenih vesti.

Uredništvo.